

Wekelijkse duiding COVID-19-epidemie door het COVID-19-responsteam (RT)

Centrum Infectieziektebestrijding (CIb)
21 februari 2023

RIVM
A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

LCI
T +31 88 689 7000
lci@rivm.nl

Samenvatting

Afgelopen week steeg in Infectieradar het aantal deelnemers met COVID-19-achtige klachten licht vergeleken met de week ervoor (van 4,6% naar 4,9%). Het aantal deelnemers met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) steeg ook (van 1% naar 1,5%) vergeleken met de week ervoor. Verder steeg het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (+31%) en ook het aantal mensen dat zich de afgelopen week bij de GGD liet testen steeg (+29%). In de verpleeghuizen steeg het aantal bewoners met een positieve coronatest (+45%) in de afgelopen week. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen was op 7 februari 1,11 (0,91-1,32). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 steeg (+26%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC steeg ook, hoewel de absolute aantallen nog steeds laag zijn. Er waren 26 IC-opnames, waar dat de week ervoor 21 opnames waren.

In week 6 (6-12 februari) steeg het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes in het rioolwater zeer licht ten opzichte van de week ervoor (+8%). In de eerste 2 dagen van week 7 (13-14 februari) steeg het gemiddelde (vooralsnog) licht verder (+13%). De recombinant XBB werd in toenemende mate in het rioolwater gevonden.

Uit de kiemsurveillance blijkt dat het aandeel BQ.1 (inclusief BQ.1.1) inmiddels afneemt en er een toename is van BA.2.75 (inclusief subvariant CH.1.1 die in veel Europese landen toeneemt) en van recombinant XBB (inclusief XBB.1.5). Subvariant XBB.1.5, die in de Verenigde Staten sterk toeneemt in aandeel, laat ook in Nederland een toename zien. Er zijn nu geen aanwijzingen dat deze subvarianten ziekmakender zijn dan de eerdere omikronvarianten.

Conclusie en duiding

Hoewel er deze week opnieuw stijgingen zichtbaar zijn in de verschillende surveillancebronnen, blijft de toename van het absolute aantal nieuwe besmettingen en opnames op een laag niveau. Daarmee hebben we nog steeds te maken met een overall rustig en stabiel beeld.

Advies coronathermometerstand

Zie voor de actuele coronathermometerstand het laatste advies van het Responsteam op 14 februari 2023.

Signalen

A) Epidemiologische situatie

Afgelopen week steeg in Infectieradar het aantal deelnemers met COVID-19-achtige klachten licht vergeleken met de week ervoor (van 4,6% naar 4,9%). Het aantal deelnemers met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) steeg ook (van 1% naar 1,5%) vergeleken met de week ervoor. Verder steeg het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (+31%) en ook het aantal mensen dat zich de afgelopen week bij de GGD liet testen steeg (+29%). In de verpleeghuizen steeg het aantal bewoners met een positieve coronatest (+45%) in de afgelopen week. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen was op 7 februari op 1,11 (0,91-1,32). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 steeg (+26%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC steeg ook, hoewel de absolute aantallen nog steeds laag zijn. Er waren 26 IC-opnames, waar dat de week ervoor 21 opnames waren.

B) Clusters en signalen GGD

Er zijn geen bijzondere clusters of signalen vanuit de GGD'en.

C) Rioolwatersurveillance

In week 6 (6-12 februari) bleef het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes in het rioolwater vrijwel gelijk ten opzichte van de week ervoor: dit aantal steeg namelijk zeer licht met 8% naar een waarde van 745 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. In de eerste 2 dagen van week 7 (13-14 februari) steeg het landelijk gemiddelde (vooralsnog) licht verder met 13%, naar een waarde van 841 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners.

In de meest recent geteste rioolwatermonsters (uit week 6) werden de specifieke mutaties voor de recombinant XBB (waaronder XBB.1.5) in toenemende mate gevonden. Daarnaast werden veel andere (sub)varianten en recombinanten gedetecteerd. In het aanvullende onderzoek van het afvalwater afkomstig van Schiphol werden geen bijzondere varianten waargenomen. Ook hier werd vooral XBB gedetecteerd.

D) Kiemsurveillance/virusvarianten

Sinds begin 2022 zien we vooral veel verschillende varianten rondgaan die allemaal bij de omikronfamilie horen: de subvarianten BA.1 t/m BA.5. Maar ook binnen deze subvarianten ontstaan weer veranderingen. Dit zien we ook in het buitenland.

Nadat eerst BA.1, BA.2 en daarna BA.5 dominant waren in Nederland, was BQ.1 (inclusief BQ.1.1) sinds week 48 verantwoordelijk voor de meeste besmettingen. BQ.1 (inclusief BQ.1.1) neemt inmiddels af. We zien een toename van BA.2.75 (inclusief subvariant CH.1.1 die in veel Europese landen toeneemt) en van recombinant XBB (inclusief XBB.1.5). Subvariant XBB.1.5 die in de Verenigde Staten sterkt toeneemt in aandeel laat ook in Nederland een toename zien. Hetzelfde geldt voor XBF, een recombinant die in Australië toeneemt, al zijn de aantallen nog beperkt. Er zijn nu geen aanwijzingen dat deze subvarianten ziekmakender zijn dan de eerdere omikronvarianten.

De nieuwste berekeningen wijzen erop dat XBB (inclusief XBB.1.5) mogelijk binnenkort dominant wordt. Echter, ook BA.2.75 (inclusief CH.1.1) en XBF nemen toe. Het is dus ook mogelijk dat meerdere subvarianten nog geruime tijd naast elkaar circuleren. Ook kunnen weer nieuwe (sub)varianten opkomen. De aantallen monsters beschikbaar voor sequentieanalyse lopen terug. Daarmee zijn de berekeningen minder zeker.